

Tots els carrers de Girona

La plaça de Santa Susagna

453

L'origen de la plaça de Santa Susagna es troba en un anticuíssim cementiri que va ocupar aquell espai durant ben bé quinze segles.

En excavacions realitzades en diverses èpoques a partir del 1862 hi han anat apareixent peces no solament de tipus funerari. Això ha fet suposar, amb fonament, que almenys des del segle IV hi hagué allà una vil·la o poblet dedicat a l'explotació agrícola i ramadera. No s'han trobat proves clares —encara que sí indicis— de les edificacions ocupades pels vius, però sí en canvi dels allotjaments dels morts en aquell nucli habitat.

La troballa més important va produir-se l'any 1890, en fer-se unes obres davant de la façana de l'església. Va aparèixer una important necròpolis, amb diferents tipus de tombes, l'origen de la qual fou considerat baix imperial per Botet i Sisó, que fou el responsable de les excavacions. La seva extensió era considerable i connectava amb unes troballes fetes uns anys abans en edificar-se la fàbrica de paper «La Gerundense».

En aquell mateix indret on hi havia la necròpolis romana s'hi va edificar el segle VII la primera església del Mercadal, que va conservar el cementiri annex, seguint el costum que encara avui perdura a molts pobles.

Successives capes d'enterraments s'hi van anar superposant al llarg dels segles, fins que a començaments del segle passat va perdre el seu ús històric. Arran del que havia disposat la Real Cédula del 3 d'abril del 1787, havien de desaparèixer els cementiris parroquials i els municipis havien de fer nous llocs per als enterraments als

afores de la ciutat, per raons sanitàries. Els ajuntaments van trigar molt de temps a complir aquesta disposició —a Girona no es va inaugurar el nou cementiri municipal a Vila-roja fins l'any 1829— però en canvi van ser més diligents a anar ordenant la clausura dels cementiris parroquials. Així va extingir-se el del Mercadal a començaments del segle passat.

L'espai ocupat per l'antic cementiri del Mercadal va ser convertit en plaça pública, seguint l'exemple d'altres ciutats. El 18 de setembre del 1816 les autoritats municipals decidien que «debe quitarse todo el pretil» que el rodejava, «pues el terreno del citado cementerio, reducido a plaza, es beneficioso al público». Va entaular-se un contenciós amb el rector, que hi volia aixecar un edifici, i finalment el terreny del cementiri fou empedrat. Havia nascut la plaça de Santa Susagna.

El primer nom que va tenir fou, lògicament, el de plaça del Mercadal. El 3 de desembre del 1954 aquest nom el van traslladar a l'antiga plaça de les Bernardes, posteriorment absorbida pel carrer de Santa Clara, i la plaça que ara ens ocupa va quedar designada des d'aleshores com a plaça de Santa Susagna.

La plaça de Santa Susagna és destinada a desaparèixer, ja que ha de quedar integrada en la plaça de la Constitució quan sigui enderrocada l'illa de cases que ara hi ha davant l'església. La rectoria i les cases que quedaven més pròximes a la façana del temple ja han estat enderrocades. L'última, que portava el número 5 de la plaça, ho fou la última setmana de novembre del 1982, després de ser adquirida

La plaça de Santa Susagna

per l'ajuntament. Des d'aleshores no s'ha fet cap nou pas per a la compra i enderrocament dels altres edificis, ocupats per tres escales de veïns i dos locals comercials. Tots els qui hi viuen —vuit famílies— són arrendataris.

La urbanització de la plaça de la Constitució, que ha d'ocupar des de l'església del Mercadal al nou edifici del Banc d'Espanya, suposarà així la desaparició del nom de Santa Susagna del nomenclator gironí i allotjarà en les seves entranyes un dels indrets amb més història de la ciutat. El nom de Santa Susagna per a aquesta plaça fou triat, òbviament, perquè és la patrona del temple que la presideix.

L'origen de la més antiga es-

glésia del Mercadal la situen els estudiosos cap al segle VII. Fou sufragània de la de Sant Feliu i estigué dedicada a Santa Eulàlia fins que fou dedicada a Santa Susagna. Això es produí en data incerta, ja que mossèn Jaume Marquès manté que el segle onzè ja ho era, basant-se en un testament de l'any 1081, mentre que Botet i Sisó esmenta un testament del 1135 com a primer que dona notícia de la nova dedicació, i Enric Claudi Girbal assegura que això no es va produir fins el 1528. Tampoc no es coneix amb certesa el moment ni les circumstàncies com adquirir

categoria de parròquia i igualment hi ha poca informació sobre les successives modificacions arquitectòniques que es van anar produint en el temple. Sembla, però, que va conservar-se força la primitiva estructura romànica amb una volta de canó situada tres metres més avall que l'actual.

La imatge característica que apareix a les fotografies de començament de segle correspon a la restauració en estil neogòtic que va realitzar-s'hi a partir del 1910 sota la direcció de l'arquitecte Isidre Bosch Bataller. Van fer-se aleshores noves les capelles i l'absis, així com el campanar, després d'enderrocar l'antic, que tenia el mateix estil que el de Sant Martí.

El seu aspecte actual correspon a la reconstrucció feta després de la guerra civil del 1936-39, durant la qual una bona part fou desmuntada pedra a pedra, tot i que va conservar-se la major part de les parets mestres. En aquesta última reconstrucció hi han intervingut diversos arquitectes i artistes i el resultat actual és una barreja tan gran de fragments cronològicament inconnexos que no es pot adscriure a cap estil definit. El campanar i la façana resten inacabats, cosa que els arquitectes redactors del projecte de la plaça de la Constitució han assenyalat com un greu problema estètic quan la façana del temple sigui un dels principals elements arquitectònics de la nova plaça.

J. Fabre

NECROLÒGIQUES

ERNEST GUMÀ FORNELLS

Va morir ahir a Sant Feliu de Guíxols, a l'edat de 73 anys. Ernest Gumà Fornells.

Era natural de Sarrià de Ter i residia al carrer Passeig de Mar, 5, de Sant Feliu de Guíxols.

Era casat amb Rosa Bell-lloc Poch i tenia dos fills: M. Rosa i Narcís.

La missa exequial en sufragi de la seva ànima tindrà lloc avui a les 5'30 de la tarda a la Parròquia del Mercadal de Girona.

Que descansi en pau.

JOSEP BAGUDA FERRER

Va morir ahir a Girona, a l'edat de 68 anys, Josep Baguda Ferrer. Era

natural de Torroella de Montgrí i residia al carrer Tarongeta de Palafrugell.

Era casat amb Josefa Bermejo Esparta i tenia un fill: Josep.

La missa exequial en sufragi de la seva ànima tindrà lloc avui a les 5 de la tarda, a la Parròquia de Palafrugell.

Que descansi en pau.

MARIA MAS RUHI

Va morir ahir a Girona, a l'edat de 73 anys, Maria Mas Ruhi. Era natural de Vidreres i residia al carrer Miquel Blay, 2, de Girona.

Era soltera.

La missa exequial en sufragi de la seva ànima tindrà lloc avui, a les 11

del matí, a la Parròquia del Mercadal de Girona.

Que descansi en pau.

CARME TURÀ ROMAN

Va morir ahir a Figueres, a l'edat de 83 anys, Carme Turà Roman.

Era natural de Pontós i residia a la Plaça Major, 4, de Vilamalla.

Era casada amb Domingo Comin Gimberat i tenia una filla: Montserrat.

La missa exequial en sufragi de la seva ànima tindrà lloc avui, a les 4 de la tarda, a la Parròquia de Vilamalla.

Que descansi en pau.

PREGUEU DÉU EN CARITAT
per l'ànima de

**Antònia Comalada
i Brugués**

Vídua de Joan Busquets i Santanera

Morí a Girona el dia 26 de setembre del 1986,
a l'edat de 76 anys havent rebut la Santa Unció

A.C.S.

Els seus fills, Jaume i Josep; filles polítiques Narcisa Morillo i Carmina Rodríguez; néts, Jordi, Xavier, Elisa, Joan i Marc; germanes i tota la família participen a les seves amistats tan sensible pèrdua. La missa exequial en sufragi de la seva ànima se celebrarà avui dissabte, dia 27, a les 4 de la tarda, a l'Església Parroquial de Sant Cugat. Domicili familiar: C/ Salvat Papasseit, n° 10.

Salt, 27 de setembre del 1986

PREGUEU DÉU EN CARITAT
per l'ànima de

Ernest Gumà i Fornells

que morí cristianament a Sant Feliu de Guíxols
el dia 26 de setembre del 1986 a l'edat de 73 anys.

A.C.S.

La seva esposa, Rosa Bell-lloc i Poch; fills, Maria Rosa i Narcís; fills polítics: néts, Antoni, Rosa, Mari Luz, Dolores, Rosa Maria, Ingrid, Ernest, Narcís i Mercè; germans, Esteve, Joaquina i Jaume; germans polítics; nebots i família tota participen a llurs amistats tan sensible pèrdua. La missa exequial en sufragi de la seva ànima se celebrarà avui dissabte dia 27, a 2/4 de sis de la tarda, a l'església parroquial del Mercadal. Domicili familiar: c/ Ultònia, N° 17 (Fleca). Capella mortuòria: c/ Anselm Clavé, N° 30.

Girona, 27 de setembre de 1986

PREGUEU DÉU EN CARITAT
per l'ànima de

Maria Mas i Ruhi

que morí a Girona el dia 26 de setembre del 1986
a l'edat de 73 anys.

A.C.S.

Germans, Joan i Robert; germanes polítiques; nebots; cosins i família tota, i la Sra. Magdalena participen a llurs amistats tan sensible pèrdua. La missa exequial en sufragi de la seva ànima se celebrarà avui dissabte dia 27, a les 11 del matí, a l'església parroquial del Mercadal.

Domicili familiar: c/ Miquel Blay, N° 2-6è, B.

Girona, 27 de setembre de 1986